קסבר [א]מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומחוסר א] כפורים דזב כזב דמי תנאי היא [ב]דתניא שרפה אונן ומחוסר כפורים [א]כשרה יוסף הבבלי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה מאי לאו בהא קמיפלגי מר סבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומר סבר [ב]לאו כזב דמי לא דכולי עלמא כזב דמי והכא בהא ב] קמיפלגי דכתיב [1]והזה הטהור [ג]מכלל שהוא טמא [ג]לימד על טבול יום שכשר בפרה מר סבר טומאה דכל התורה כולה ° ומר סבר טומאה דהך פרשה הלכך (א) אונן וטבול יום דטמא שרץ דקילי אתו בקל וחומר מטבול יום דמת אבל מחוסר כפורים דזב דחמיר שכן טומאה יוצאה עליו מגופו לא: מחוסר בגדים: מנלן [ד]אמר רבי אבוה ג] אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר קרא [2]וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם [ד]בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא [ה]מנין לשתויי יין [ה]שאם עבד ד] חילל תלמוד לומר [3]יין ושכר אל תשת וגו' [4]ולהבדיל בין הקודש ובין החול מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים מנין

קסבר. רבה דדרשה להאי שמעתא למימר דכולהו צריכי: **מחוסר כפורים דזב כזב.** ה"ה למצורע אלא חד מנייהו נקט. מחוסר כפורים דזב כזב דמי לענין קדשים שלא הותר אצלו ה] הוה ו] ליה כאילו לא טבל ואם אכלו ז] חייב כרת או אם נגע בהו טמאן למנות בהן ראשון ושני לכך לא קלשה טומאה ח] אצל קדשים כלל: **שרפה אונן כו'.** בפרה אדומה קאי: **כשרה.** דקדשי בדק הבית היא [ו] ואין אונן (ב) אסור בה דלא כתיבי הנך קראי אלא בקדשי מזבח: **כזב דמי.** והוה ליה טמא וקרא כתיב איש טהור: **לאו כזב דמי.** וה"ל כטבול יום דקיימא [לן] דכשר בפרה: **לא דכ"ע כזב דמי.** ולענין ט] שאר קדשים שטבול יום אסור בהו הוה מחוסר כפורים דזב חמור מטבול יום דשאר טומאות שאין טעונות כפרה: **והכא.** גבי פרה בהאי קרא קמיפלגי והזה הטהור על הטמא טהור כל דהוא משמע דהא קרא יתירא הוא דכתיב לעיל מיניה ולקח אזוב וטבל במים איש טהור והוה ליה למכתב והזה על הטמא לימד על טבול יום שכשר בפרה דאשכחן [ז] טבול יום דאיקרי טהור למעשר דכתיב ורחץ במים וטהר: **מר סבר טומאה דכל התורה.** ת"ק סבר האי טבול יום דאכשר בה קרא אטבול יום דכל הטומאות שבתורה קאי י] ואף טבול יום דזב שהוא מחוסר כפורים: **טומאה דאותה פרשה.** והיינו דמת. טבול יום דטומאת מת אכשר בה יא] הלכך טבול יב] יום של שאר טומאות דמגע ומשא כגון שרץ ונבילה (ג) ומגע [זב] אתי להכשירא מטבול יום דמת מק"ו ומה טבול יום [דמת] דטומאת שבעה כשר טבול יום דטומאת ערב לא כ"ש אבל מחוסר כפורים יג] כו': **והיתה להם.** הלבישה הזאת (ד) לכהונה אלמא כהונתן תלויה בבגדיהן ואי לא הוו להו זרים וזר אשכחן דמחיל עבודה [לעיל טו:]: **ובין החול.** עבודה שאתה עובד בשכרות קרויה חול:

חוקה

קסבר רבה מחוסר כפורים דזב כזב דמי. הכי נמי אית ליה פרק שני דכריתות (דף י.) ופירש בקונט' לענין קדשים שלא הותר אצלן הוה ו] ליה כאילו לא טבל ואם אכלן חייב כרת או אם נגע בהן טמאן למנות בהן ראשון ושני וקשה לפירושו דאם כן למ"ד לאו כזב דמי לית ביה כרת וברים מסכת כלים תנן בהדיא דמחוסר כפורים שנכנס למקדש חייב יד] דתנן [ח] עזרת ישראל מקודשת ממנה שאין מחוסר כפורים נכנס לשם וחייב חטאת וכן בההיא דפרק אלו הן הגולין (מכות דף ח:) ושלשה מינין (נזיר מה.) טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים ובהקומץ רבה (מנחות דף כז:) מחוסר כפרה שנכנס לפנים ממחיצתו לעזרה בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת ואיתקש קודש למקדש בהערל (יבמות עה.) ובמכות [דף יד:] ובשבועות (דף ז.) ודוחק לומר דכל הני אתיין כמאן דאמר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ועוד דבההיא סוגיא דנזיר וטמא טו] יהיה לרבות טבול יום דכ"ע מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ואפילו הכי מרבה התם כרת למקדש במחוסר כפורים ומיהו פלוגתא דאמוראי איכא ריש פ' כל הפסולין (לקמן דף לג: לג:) אית דאמרי הא דאיתקש קודש למקדש היינו אפילו לכרת דביאה במקצת שמה ביאה כמו נגיעה ואית דאמרי לענין מלקות דוקא איתמר ומוקי לה בכל קדש לא תגע אזהרה לנוגע לקודש דליכא אלא לאו אע"ג דאל המקדש לא תבא הוי בכרת ועוד מה שפי' בקונטרס לענין למנות בו ראשון ושני לקדש תימה טז] הלא טבול יום אין מונין בו ראשון ושני [ט] לטומאה יז] [וכ"ש מחוסר כפורים] ועוד הא תנן במסכת מעילה (דף ח.) חטאת העוף כו' הוכשר ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ודייק בגמ' ליפסל אין לטמויי לא ורבינו תם היה אומר דלא נקט פסול במחוסר כפורים אלא אגב טבול יום והקשה לו הרב רבינו חיים מהא דבסוטה פרק כשם [דף כט:] אמרי' מנין לרביעי בקודש שהוא פסול ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקודש משמע פסול אין טמא לא ועוד אי מונין בו ראשון ושני א"כ יעשה רביעי חמישי בקודש מק"ו ומיהו יש לומר בזה דחמישי אין ללמוד דמן הדין הוה יח] למימר דיו כתרומה אי לאו משום דמפרך ק"ו ודי לנו במעלה אחת יותר מתרומה שיעשה רביעי ומיהו עוד קשה מהא דתנן בפ' בתרא דנדה (דף עא:) היושבת על דם טוהר (היתה) מערה מים לפסח חזרו לומר הרי היא כמגע טמא מת לקדשים ומוקי לה בגמ' כאבא שאול דאמר טבול יום תחלה לקודש משמע אבל לרבנן לא יט] ודוחק לומר דכולהו ההיא דמעילה ודסוטה ורבנן דאבא שאול סברי כמ"ד מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ° ומפרש הרב ר' חיים דנפקא מינה לענין פסח הבא בטומאה דתנן כ] (פסחים דף לה:) לא יאכלו ממנו זבין וזבות דלמ"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי אין שוחטין וזורקין עליו דלא אישתראי בצבור אלא טמא מת וה"ה טמא שרץ דאין טומאה יוצאה מגופו בק"ו ממת כדאיתא לקמן ומ"ד לאו כזב דמי שוחטין והכי מוכח בהדיא בפרק שני דכריתות (דף י.) ועוד דנפקא מינה לענין טומאה דחוייה בצבור כא] (לקמן דף לג:): **שרפה אונן ומחוסר כפורים כשרה.** פי' בקונט' דפרה קדשי בדק הבית היא וקשה דמ"מ אית בה כל פסולין שבקרבן כגון כב] שלא לשמה דאמר בהקומץ רבה (מנחות כז:) ושבע הזאות שבפרה שעשאן שלא לשמן פסולות ונפקא לן בסיפרי משום דחטאת קרייה רחמנא ומהאי טעמא נמי אמרינן בפ"ק דחולין (דף יא.) דטרפות פוסל בה ונראה דהיינו טעמא כג] הכא משום דטבול יום כשר בפרה ואתי אונן ומחוסר כפורים בק"ו מטבול יום שאסור בנגיעת תרומה ומותר בפרה כד] ולמ"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי לא אתי בק"ו דמה לטבול יום דמת שמותר לאכול בפסח הבא בטומאה מה שאין כן במחוסר כפורים כה] והאי דטבול יום כשר מן התורה אפשר דמדרבנן פסול דהא אמרינן [י] דאפי' בגדי אוכלי קודש מדרס לחטאת כל שכן טבול יום והא [דאמרי' במסכת פרה (פ"ג מ"ז) מטמאין היו כהן השורף את הפרה להוציא מלבן של צדוקים שאמרו] במעורבי שמש היתה נעשית לאו היינו טבול יום ממש אלא אחיו הכהנים היו מניחין ידיהם על ראשו ומאותה נגיעה היה טבול יום כדתניא בתוספתא ואיכא בהו כו] היכרא לצדוקים ועוד יש לפרש דטבול יום ממש היה כשר בה והא דבגדי אוכלי קודש מדרס לחטאת משום היסח הדעת דשאר טומאות: **והזה הטהור.** ואף על גב דהזאת מי חטאת כשרה בזר ושרפה פסול מכל מקום יליף שרפה מהזאה [כ]:

אונן וטבול יום של טמא שרץ דקילי אתו מק"ו מטבול יום דמת. ואין להקשות מה לטבול יום שכן מותר במעשר מה שאין כן באונן דמנגיעה ילפינן כדאמר בפ' הערל (יבמות עד:) ערל שהזה הזאתו כשרה מידי דהוה אטבול יום שאע"פ שאסור בתרומה כשר בפרה ופריך מה לטבול יום שכן מותר במעשר ומשני אטו אנן לאכילה קאמרינן לנגיעה קאמרינן ומה טבול יום שאסור בנגיעה דתרומה מותר בפרה ערל שמותר בנגיעה דתרומה אינו דין שמותר בפרה וה"נ ילפינן אונן וא"ת מחוסר כפורים ובעל מום יוכיחו שמותרין בתרומה ואסורין בפרה אף אני אביא ערל ואונן ומיהו אאונן לא קשיא דמה להנך שכן לא הותרו מכללן תאמר באונן שהותר מכללו אלא כ"ג אבל אערל קשה ונראה לי דמה למחוסר כפורים שאסור ליגע בקדשים אבל ערל ואונן מותרין אבל מבעל מום קשה. ברו"ך. ועוד מה לטבול יום שכן אינו מחוסר מעשה תאמר בערל: [ל] **אין בגדיהם עליהן אין כהונתן עליהם.** מהכא ילפינן מיתה בפרק הנשרפין (סנהדרין דף פג:) דקאמר אין בגדיהם עליהם הוו להו זרים ואמר מר זר ששימש במיתה והקשה הרב רבי יעקב מאורלינש והא מיתה כתיבא בהדיא כז] בפרשת ואתה תצוה [שמות כח] ותירץ דאף על גב דכולהו בגדים כתיבי התם מכל מקום מיתה אמכנסיים דוקא כתיבא כדמשמע פשטא דקרא וקרא דוחגרת דכתיב בפרשה שאחריה דדרשינן מינה דאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהם איצטריך לשאר בגדים ומיניה לא הוה ילפינן מכנסיים דמכנסיים לא כתיבי התם ועוד יש לומר דקרא דוחגרת צריך לחילול עבודה דמקרי זר [מ]. ברו"ך:

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי' פ"ד מהל' פרה אדומה הלכה יד:

יג ב מיי' פרק ג מהלכות ביאת מקדש הלכה ט וע"ש בכ"מ ופי"ח מהל' פסה"מ הלכה יד:

יד ג מיי' פ"א מהלכות פרה אדומה הלכה יג:

טו ד מיי' פ"י מהלכות כלי המקדש הלכה ד:

טז ה מיי' פ"א מהל' ביאת מקדש הל' א ופ"ט שם הלכה טו

◆

גליון הש"ס

גמ' ומ"ס טומאה דהך פרשה. עיין יומא דף (ז ע"א) [ג ע"ב] תוס' ד"ה ריב"ג: תוס' ד"ה קסבר וכו' ומפרש הר"ר חיים. עי' יבמות דף ז ע"ב תוד"ה רי"א:

◆

מוסף רש"י

מחוסר כפורים פסולה. דכיון דמחוסר מעשה הוא, עדיין טומאה עליו ולא קרינא ביה טהור (יבמות עד.) **והזה הטהור.** שטהרתי לך כאן מכלל שהוא טמא לדבר אחר, כגון טבול יום שטמא לתרומה, דאי ס"ד טהור ממש ליפתוק קרא מיניה ואנא ידענא דטמא אסור בפרה דהא חטאת קרייה רחמנא, אלא מאי טהור טהור כל דהו, ואשכחן טבול יום דמיקרי טהור דכתיב ורחץ במים וטהר (שם עג.) **מכלל שהוא טמא.** שיוצא מכלל טומאה (יומא מג:) **ומטו בה.** יש שמטין בדבר להכריע ולומר שר' [אלעזר ב"ר שמעון] אמר (עפ"י שבת קא.):

◆

שינויי נוסחאות

א] לימא מחוסר כצ"ל (ש"מ): ב] בהאי קרא וכו' הטהור על הטמא טהור מכלל (כתה"י וכן ברש"י): ג] אבהו (כ"ה בסנהדרין ובד"ו ופפד"מ ופרי"ד): ד] עבדו חללו (כי"צ): ה] אצלן (כי"י): ו] נ"ל והוה ליה (ש"מ). [ובתוס' הגיה הש"מ דהו"ל]: ז] אכלן (כתה"י): ח] טומאתו (כי"י): ט] נ"ל לענין (*ש"מ): י] נ"ל קאמר (*ש"מ): יא] בה הס"ד ומה"ד הלכך (בה"ז וצ"ק): יב] מלשון רש"י משמע דלא הוה גרס בגמרא אונן (קר"א וטה"ק), וכדהגיה הב"ח בגמרא. וכן ליתא בד"ו ב' וג'. אמנם בכתה"י איתא. ועי' קר"א וטה"ק מש"כ בזה: יג] כפורים לא כצ"ל. ותיבת כו' נמחק (שמכ"י): יד] חייב כרת (ש"מ צ"ק). נ"א חייב חטאת (רא"ט): טו] נ"ל דטמא (רא"ט): טז] גי' נ"ק תימה הלא מחוסר כפורים אין מונין בו ראשון ושני לטומאה כדתנן במסכת כו'. ועי' טה"ק ומלא"ט: יז] נ"א לתרומה (גליון): יח] נ"ל הו"ל (מהר"ם שי"ף): יט] בשמכ"י נוסף אלמא טבול יום דיולדת לא מנינן בו ראשון ושני וכ"ש מחוסר כפורים: כ] דתנן פסח הבא בטומאה לא וכו' דמי גם מחוסרי כפורים לא יאכלו ממנו דלא אישתראי בצבור וכו' ולמ"ד לאו כזב דמי יאכלו ממנו והכי מוכח בהדיא כו' כצ"ל (צ"ק): כא] בש"מ נוסף דאם הן טמאי מתים עושין בטומאה ואם הם זבים נדחים לשני: כב] בש"מ הגיה כגון שרפה שלא לשמה: כג] ס"א טעמא משום דילפינן מק"ו דטבול יום פסול בתרומה כשר בפרה כדבסמוך כ"ש אונן (ש"מ): כד] בשמכ"י נוסף כ"ש אונן ומחוסר כפורים שכשרים בתרומה וכשרים בפרה: כה] כפורים הס"ד ומה"ד לימד על טבול יום שכשר בפרה. האי טבול יום דכשר כו' כצ"ל (צ"ק וח"נ). ולהש"מ הד"א וצ"ל ושמא אע"ג דטבול וכו': כו] נ"ל בהכי (ש"מ): כז] בהדיא במחוסר בגדים כצ"ל (צ"ק):

מסורת הש"ס

(א) [כריתות דף י. עיין שם], (ב) יבמות עד. תוס' דפרה (פ"ג) פ"ד ה"ב, (ג) יומא מג: יבמות עג., (ד) סנהדרין פג:, (ה) ת"כ שמיני פרש' א הלכה ח — ט, (ו) לעיל יד לקמן סח, (ז) יבמות עד:, (ח) פ"א מ"ח, (ט) ע' מעילה ח., (י) חגיגה יח:, (כ) ועי' תו' יומא מג ד"ה לימד, (ל) [ע' לקמן כד בתו' ריש ע"א], (מ) [וע"ע תו' סנהדרין פג: ד"ה אין]:

◆

תורה אור השלם

1. וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב: במדבר יט, יט
2. וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו: שמות כט, ט
3. יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: ויקרא י, ט
4. וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר: ויקרא י, י

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהך פרשה הלכך טבול יום דנבלה וטמא שרץ דקילי כצ"ל: (ב) רש"י ד"ה כשרה וכו' ואין אונן ומחוסר כפורים אסור בה: (ג) ד"ה טומאה וכו' ונבלה אתו כצ"ל ותיבת ומגע נמחק: (ד) ד"ה והיתה וכו' כהונה כצ"ל ואות ל' נמחק:

◆

ליקוטים

בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם כו'. דע דדבר זה עצמו יש ג"כ לספק בו אם ענין בגדי כהונה נצרך רק מפאת כהן העובד, דזולת הבגדים אינו נחשב כהן וכדדרשי' בזבחים דף כ"ד ע"ב ובכמה דוכתי הכהן בכיהונו ופירש"י שיהיה לבוש בגדי כהונה דאל"כ לא חשוב כהן, וע"ש בזבחים דף י"ז ע"ב בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, ועוד שם דף כ"ד ע"א תוד"ה הואיל שכתבו דבגדי כהונה מקדשים את הכהן לעבוד עבודה ע"ש. ומה שכהן העובד מחוסר בגדים פוסל את העבודה איננו מפאת שהעבודה בעצמותה נצרכת לבגדים, רק מפאת שבלתי הבגדים אין הכהן נחשב לכהן והו"ל כזר העובד ונפסלת העבודה מפאת שעבדה זר, או דילמא העבודה בעצמותה נצרכת ג"כ אל הבגדים וכמו שהם מכשירי כהן כן המה ג"כ מכשירי עבודה. ועיין זבחים דף פ"ח ע"ב דבגדי כהונה מכפרים עש"ה, וא"כ י"ל שכח הכפרה שלהם מסייע לכפרת הקרבן ועבודת הקרבן בעצמותה נצרכת אל הבגדים. וקצת ראיה לזה מדחזינן בעבודות גבולין כאכילת תרומה ונשיאת כפים וכיוצא דאין צריך שיהיה הכהן לבוש בם בגדי כהונה, א"כ חזינן דנחשב הכהן לכהן גם בלי הבגדים, וא"כ על כרחך דעבודות שבמקדש מפאת מעלתם הן הם הנצרכות לבגדים. ואולם זה אינו דא"כ איך יתפרנסו כל הנך דוכתי דמפורש בם דהכהן אינו נחשב כהן בלתי הבגדים, ועל כרחך צ"ל דעבודות שבמקדש מפאת מעלתם צריכים כהן מקודש יותר דהיינו שיהיה מקודש גם ע"י בגדים ואם לאו הו"ל כזר לגבי עבודה שבמקדש והעבודה פסולה מפאת דחשיב כאילו עבודה זר, אבל העבודה בעצמותה אכתי אפשר דאינה נצרכת לבגדים. ואי נימא דרק הכהן הוא הנצרך לבגדים לשיהיה כהן ראוי לעבודה, אבל העבודה אינה צריכה להם, א"כ שפיר משכחת שיעבוד כהן הדיוט עבודת כה"ג בארבעה ואעפ"כ אינו מחוסר בגדים כיון שקדושת כהונה הדיוטית לעבודה די לה בארבעה וא"כ שפיר הוא כהן הדיוט ואין כאן פסול בעבודה מפאת שחסירה שאר הבגדים כיון שהעבודה בעצמותה הרי אינה נצרכת לבגדים כלל ויש בה פסול רק מפאת שעבדה כהן הדיוט והיא צריכה כ"ג וקדושת כ"ג לעבודה באה לו ע"י שלובש ד' בגדים, וא"כ עכ"פ אין כאן רק עבירת עשה דאהרן ולא כהן הדיוט אבל אין כאן איסור מחוסר בגדים. ודו"ק היטב. ואולם אם נאמר דגם העבודה בעצמותה נצרכת לבגדים אזי ממילא כהן הדיוט העובד עבודת כ"ג שאז שוב העבודה בעצמותה נצרכת לשמונה בגדים וכמובן, וא"כ ממ"נ הוא או מיותר בגדים מפאת עצמו או מחוסר בגדים מפאת העבודה ודו"ק (אמון דאורייתא כלל י"ט. עע"ש):